

Warszawa, dnia 23 maja 2017 r.

991100/0230-51/2017/SK
UNP: 2017-00130135

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 25. 05. 2017

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 kwietnia 2017 r., znak: GMS-WP-173-106/17, dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, przesyłam w załączeniu stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny.

Z wyrazami szacunku

Gertruda Uścińska

Warszawa, dnia 23 maja 2017 r.

991100/0230-51/2017/SK
UNP: 2017-00130135

**Uwagi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy
– Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, znak: GMS-WP-
173-106/17**

1. Do art. 1 pkt 28 projektu:

1) w projektowanych przepisach przewidziano, że dla celów udzielenia sędziemu przez Ministra Sprawiedliwości urlopu rehabilitacyjnego lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydaje orzeczenie w przedmiocie niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego. Postępowanie związane z wydaniem orzeczenia w odniesieniu do sędziego będzie realizowane w trybie określonym w art. 71 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.), tj. orzeczenie zostanie wydane odpłatnie, na podstawie umowy (porozumienia) zawartej z jednostką zlecającą (podmiotem uprawnionym do wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia). W związku z powyższym doprecyzowania wymaga który podmiot będzie uprawniony do wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia o niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego (w art. 71c § 3 wskazano jedynie, iż Minister Sprawiedliwości, w określonych przypadkach, kieruje sędziego na badanie do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – jeśli po zakończeniu urlopu rehabilitacyjnego lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyda orzeczenie o dalszej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego, która nie ma charakteru trwałego).

Należy wskazać, że w obowiązujący art. 70 § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych dotyczącym orzeczeń wydawanych sędziom o trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków kwestia ta jest precyzyjnie uregulowana.

2) zgodnie z projektowanymi regulacjami w art. 71a, art. 71b i art. 71c – w postępowaniu związanym z wydaniem orzeczenia dla celów udzielenia sędziemu urlopu rehabilitacyjnego lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wydać orzeczenie: „o dalszej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego, która nie ma charakteru trwałego”, „o trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków

sędziego”, „o zdolności do pełnienia obowiązków sędziego”. Wyjaśnienia wymaga, czy od wskazanych orzeczeń lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zainteresowanemu sędziemu (i ewentualnie podmiotowi, który wystąpił z wnioskiem o wydanie orzeczenia albo innej uprawnionej osobie) będzie przysługiwał sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zaproponowane w art. 71a, 71b i 71c regulacje są niespójne z postanowieniami zawartymi w obowiązującym art. 70 § 3a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – zgodnie z tym przepisem od orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zainteresowanemu sędziemu lub kolegium właściwego sądu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

Należy zaznaczyć, że postępowanie orzecznicze w Zakładzie jest dwuinstancyjne. Od orzeczeń wydanych przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (w I instancji) przysługuje osobie zainteresowanej sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (II instancja). Jednocześnie Prezes Zakładu – w ramach sprawowanego nadzoru nad orzecznictwem lekarskim – może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W takim przypadku sprawa przekazywana jest do rozpatrzenia przez komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, która orzeka w składzie trzech lekarzy. Mając na uwadze powyższe zasadnym jest wprowadzenie – dla wszystkich rodzajów orzeczeń wydawanych przez lekarzy orzeczników w odniesieniu do sędziów – jednolitych zapisów regulujących możliwość wnoszenia środków odwoławczych od tych orzeczeń. Proponuję, aby w przypadku przyjęcia założenia, że orzeczenia w sprawach niezdolności albo zdolności do pełnienia obowiązków sędziego będą wydawane w trybie dwuinstancyjnym, przepisy w tym zakresie (dotyczące orzeczeń o których mowa w art. 70, art. 71a, art. 71b, art. 71c) określały, iż:

- a) sędziemu (i ewentualnie podmiotowi, który wystąpił z wnioskiem o wydanie orzeczenia w sprawie sędziego lub innej uprawnionej osobie) przysługuje sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia;
 - b) Prezes Zakładu może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika, w terminie 14 dni od daty wydania orzeczenia;
- 3) w sprawach określonych w projektowanych art. 71a, art. 71b i art. 71c – orzeczenia będą wydawane odpłatnie (zgodnie z przepisami art. 71 ust. 3 ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych). Uregulowania wymaga, który podmiot będzie ponosił koszty wydania orzeczenia.

Należy wskazać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 70 § 4 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – koszty badania i wydania orzeczenia w sprawie trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego pokrywa Skarb Państwa;

- 4) projektowany art. 71d przewiduje, że listę lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uprawnionych do przeprowadzenia badań w przedmiocie niezdolności albo zdolności do pełnienia obowiązków sędziego – dla celów udzielenia urlopu rehabilitacyjnego, ustala Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Prezesem Zakładu. Minister Sprawiedliwości wskazuje również lekarza orzecznika (z wymienionej listy) do wydania orzeczenia w przedmiocie niezdolności albo zdolności do pełnienia obowiązków sędziego. Rozważenia wymaga zasadność przyjęcia takiego rozwiązania, ponieważ może ono skutkować w szczególności przedłużaniem postępowań związanych z wydaniem orzeczenia, np. w sytuacji absencji chorobowej, urlopu lub innych dłuższych nieobecności w pracy lekarza orzecznika wskazanego przez Ministra Sprawiedliwości, a w przypadku rozwiązania stosunku pracy z lekarzem umieszczonym na liście, każdorazowo koniecznością jej zmiany i dokonywania ustaleń w indywidualnej sprawie. Powstają również obawy, czy funkcjonowanie imiennej listy lekarzy orzeczników upoważnionych do rozpatrywania określonej kategorii spraw, zapewni w każdym przypadku transparentność postępowania związanego z wydaniem orzeczenia, w tym zachowanie zasady bezstronności i nie będzie sprzyjało powstawaniu nieformalnych kontaktów (powiązań) pomiędzy uczestnikami postępowania (sędzią i lekarzem orzecznikiem), w szczególności w mniejszych miejscowościach (w sytuacji gdy będą znane dane lekarza orzecznika, który jest uprawniony do orzekania w tych sprawach). Uregulowania w tym zakresie są niespójne, ponieważ kierowanie sędziego na badanie do lekarza orzecznika wybranego z listy ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Prezesem, zostało przewidziane wyłącznie w odniesieniu do orzeczeń wydawanych na podstawie projektowanych art. 71a, art. 71b i art. 71c ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i nie dotyczy np. orzeczeń wydawanych na podstawie art. 70 § 1 tej ustawy.

Jednocześnie należy zauważyć, że wszyscy lekarze orzecznicy zatrudnieni w Zakładzie posiadają wymagane kwalifikacje zawodowe (tj. tytuł specjalisty) oraz są odpowiednio przygotowani do orzekania we wszystkich rodzajach spraw – przed przystąpieniem do wydawania orzeczeń odbywają szkolenia z zakresu przepisów

prawa oraz standardów orzekania. W postępowaniach prowadzonych w Zakładzie regułą jest losowy przydział spraw do rozpatrzenia przez lekarzy orzeczników. W uzasadnionych przypadkach (np. w sprawach szczególnie skomplikowanych pod względem orzeczniczym) nie ma przeszkód do skierowania sprawy do rozpatrzenia przez wybranego lekarza orzecznika. Orzeczenia lekarzy orzeczników podlegają kontroli, którą realizuje w każdym oddziale główny lekarz orzecznik – w ramach bezpośredniego nadzoru nad działalnością lekarzy orzeczników. Decyzję o sposobie rozpatrzenia każdej sprawy (w tym o losowym przydziale lub skierowaniu do rozpatrzenia przez wybranego lekarza orzecznika) podejmuje główny lekarz orzecznik, po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dołączoną do wniosku o wydanie orzeczenia. W przypadkach tego wymagających, przed skierowaniem na badanie do lekarza orzecznika, może podjąć decyzję o przeprowadzeniu badania przez konsultanta Zakładu (specjalistę z określonej dziedziny medycyny) lub o uzupełnieniu dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia, o konieczności przeprowadzenia badań dodatkowych. Czynności te, związane ze wstępną oceną dokumentacji medycznej gromadzonej do wydania orzeczenia, służą prawidłowemu podjęciu rozstrzygnięcia i udokumentowaniu ustaleń orzeczniczych. Mając na uwadze powyższe, a także uwzględniając potrzebę sprawnego rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia, proponuję, aby postępowania w sprawach o wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności albo zdolności do pełnienia obowiązków sędziego, były prowadzone (tak jak dotychczas sprawy z art. 70 § 1, art. 74 § 1a, art. 94 § 1b, art. 94b § 1, art. 94c § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych), zgodnie z regułami przyjętymi dla rozpatrywania pozostałych rodzajów spraw w Zakładzie.

2. Do art. 7 projektu:

W zakresie projektowanych przepisów dotyczących przeprowadzania badań i wydawania orzeczeń przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla celów udzielenia urlopu rehabilitacyjnego w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego - art. 32a, art. 32b, art. 32c, art. 32d – zasadne jest uwzględnienie uwag i propozycji, przedstawionych w pkt 1, dotyczących uregulowania:

- 1) podmiotów uprawnionych do występowania z wnioskiem o wydanie orzeczenia;
- 2) podmiotów zobowiązanych do pokrycia kosztów wydania orzeczenia;
- 3) środków odwoławczych od orzeczeń wydanych przez lekarzy orzeczników;
- 4) trybu kierowania spraw do rozpatrzenia przez lekarzy orzeczników (w projektowanym art. 32d § 1 przewidziano, że lekarza orzecznika wskazuje

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, z listy ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości we współpracy z Prezesem Zakładu).

3. Do art. 10 pkt 6:

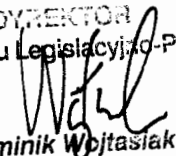
Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 127 § 1 ustawy – Prawo o prokuraturze, do prokuratorów mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 70 – 71f ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. W związku z powyższym uwagi i propozycje zmian przedstawione w pkt 1, dotyczą przeprowadzania badań i wydawania orzeczeń przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla celów udzielenia urlopu rehabilitacyjnego w odniesieniu do prokuratorów.

4. Do art. 20 – 21 projektu:

W projektowanych przepisach przewidziano, że sędziów, prokuratorów oraz sędziów Sądu Najwyższego, przeniesionych w stan spoczynku (jeżeli z powodu choroby lub urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnili służby przez okres roku), którzy nie ukończyli 60 lat (kobieta) i 65 lat (mężczyzna) – odpowiednio: Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej - kieruje na badanie do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem wydania orzeczenia w przedmiocie niezdolności albo zdolności do pełnienia obowiązków: sędziego, prokuratora albo sędziego Sądu Najwyższego.

W zakresie przepisów dotyczących postępowania w sprawach określonych w art. 20 – 21 projektu zasadne jest uwzględnienie uwag i propozycji przedstawionych w pkt 1, dotyczących uregulowania:

- 1) podmiotów uprawnionych do występowania z wnioskiem o wydanie orzeczenia;
- 2) podmiotów zobowiązanych do pokrycia kosztów wydania orzeczenia;
- 3) środków odwoławczych od orzeczeń wydanych przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) trybu kierowania spraw do rozpatrzenia przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

DYREKTOR
Departamentu Legislacyjno-Prawnego

Dominik Wojtasiak